

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ ИНСТИТУТ ЗА ГОРАТА
Регистрационен номер и дата
05-11-1241/09.10.19
Срок за изпълнение

РЕЦЕНЗИЯ

върху материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 6.5 „Горско стопанство”, научна специалност „Лесоустройство и таксация”, обявен от Институт за гората – БАН и ДВ.бр. 44 от 04.06.2019 г.

Кандидат за участие в конкурса: гл. ас. д-р Ангел Атанасов Ферезлиев

Изготвил рецензията: проф. д-р Христо Иванов Цаков, дсн

1. Кратки биографични данни

Ангел Атанасов Ферезлиев е роден през 1969 г. Завършил е пълния курс на Висшия лесотехнически институт (сега ЛТУ) през 1995 г. с призната квалификация „Инженер по горско стопанство”. Има научно звание (академична длъжност) главен асистент от 2011 г.

Работи в Института за гората – БАН след 2006 г. От 1999 г. е помощник-лесничей в ДЛ Велинград. В Професионална гимназия по горско стопанство „Христо Ботев” – гр. Велинград е преподавател (1999 – 2006 г.) и помощник-директор (2005 г.).

В момента е ръководител на „Опитна база по иглолистни гори” – Велинград към Института за гората – БАН.

Член е на Съюза на учените в България (СУБ) и на Камарата на независимите оценители в България.

2. Образователна и професионална подготовка

Инж. Д-р Ангел Ферезлиев има придобити квалификации в областта на горското стопанство:

- Техник-лесовъд – ТГС „Христо Ботев” – Велинград (1984 – 1988 г.);
- Инженер по горско стопанство – ВЛТИ (1990 – 1995 г.);
- Преподавател – лесовъдство, горска таксация с лесоустройство, почвознание и борба с ерозията, механизация на горското стопанство, горски строежи – ПГГС „Христо Ботев” (1999 – 2006 г.);
- Лесничей – специалист – Институт за гората - БАН (2006 – 2010 г.);
- Научен сътрудник – горска таксация - ИГ – БАН (2010 – 2011 г.);
- Главен асистент – горска таксация – ИГ – БАН - 2011 г. и до момента;
- Доктор – Българска академия на науките – 2012 г.
- Професионална квалификация по Оценка на гори и земи от горския фонд – ЛТУ, София – 2005 г.
- Регистрация в публичния регистър на физически лица за упражняване на лесовъдска практика – МЗХ – ИАГ – 05.01.2012 г. №1429;
- Сертификат за оценителска правоспособност за оценка на поземлени имоти в горски територии – 06.02.2012 г., МЗХ, рег. № 820100134.

Допълнително образование

- Инженерна журналистика и фотография – ВЛТИ – 1994 г.;
- Професионална квалификация по специалност „Педагогическа правоспособност – УХТ, Пловдив – 2004 г.;
- Сертификат за „Професионален потребител на продукти за растителна защита” по чл. 83 от Закона за защита на растенията. – 2018 г.

Езикова подготовка и компютърни умения

- Завършен курс и степен на подготовка по английски език – 100 учебни часа – ниво Preintermediate, Езикова школа „Престиж“ – София – 2003 г.
- Завършено обучение по базови и специфични умения – 40 часа, НПЦ – София - 2007 г.
- Работа с Windows, Word, Excel, Power Point, SPSS, SVS (Stand Visualization System).

Технически умения и компетенции

Умения за упражняване на лесовъдска практика:

- Планиране и организация на дейностите по залесяване;
- Маркиране на насажденията, предвидени за сеч;
- Планиране и организация на добива на дървесина и недървесни горски продукти;
- Изготвяне на горскостопански планове и програми за инвентаризация на горски територии;
- Изработване на задания и проекти и планове за защита срещу ерозия и порои и за биологична рекултивация на нарушени терени;
- Работа с нормативно-справочната база по дендрометрия и методите за таксиране на дървостойките с помощта на съвременни уреди и инструменти в горските територии;
- Опит и стаж в сферата на озеленяването и лесокултурната дейност в разсадниковото производство и защита от гъбни заболявания.

3. Съответствие на подадените документи и материали на д-р Ангел Ферезлиев с минималните изисквания съгласно Правилника за придобиване на академичната длъжност „доцент“ в Института за гората – БАН.

Във връзка с процедурата и съгласно минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ за област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.5. Горски стопанство (чл. 26 от ЗРАСРБ) е представена продукция от 35 бр. научни публикации, от които за конкурс са включени 29 бр. трудове.

Извън тези за участие в конкурса са представени още 5 публикации и автореферат, свързани с дисертационния труд за придобиване на ОНС „доктор“.

Списъци на научнопопулярни статии, постери, абстракти, рецензии, обществени изяви, свързани с дейността на кандидата и доклади от наши и международни форуми, подкрепени със съответните доказателствени материали.

Информация за участие в подготовката на 4 неодобриени научни проекта (1 бр. по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ към Европейския социален фонд – 2011 г. и 3 бр. – към Фонд „Научни изследвания“ (2014, 2015 и 2016 г.).

В таблица 1 кандидатът е представил информация по групи показатели във връзка с минималните изисквания за съответната научна област и професионално направление. Постигнатите точки, надвишават минимално изискваните във всяка група от показатели. Обобщени, получените точки по критериите са 971,73, при изисквани минимални – 500.

Таблица 1. Минимални изисквани точки по групи показатели за различните научни степени и академични длъжности

Гл. ас. д-р Ангел Атанасов Ферезлиев

Група от показатели	Съдържание	Доктор	Доктор на науките	Главен асистент	Доцент	Постигнати
А	Показател 1	50	50	50	50	50
Б	Показател 2	-	100	-	-	-
В	Показатели 3 или 4	-	-	-	100	180.07
Г	Сума от показателите от 5 до 12	30	100	-	200	211.66
Д	Сума от показателите от 13 и 15	-	100	-	100	270
Е	Сума от показателите от 16 до края	-	-	-	50	260
Общо					500	971.73

Д-р Ферезлиев, е подготвил и разширена хабилитационна справка за научните си приноси по група показатели В.4., в която накратко е описана същината на изследваните научни проблеми, свързани със спецификата на растежа и развитието на култури от дугласка и нейните дендрометрични показатели, обобщени чрез математически връзки и анализи. Разгледан е европейският и нашият опит за приложението на нискостъбленото и средностъблено стопанисване на горите за рационално използване на дървесните ресурси и биомасата. Описани са основните научно-методични и приложни приноси и са показани литературните източници, които са подпомогнали неговите изследвания.

След запознаване с материалите в края на рецензията (т. **Заклучение**) ще аргументирам решението си за научната продукция, експертната подготовка и качествата на кандидата за заемане на академичната длъжност „доцент” по научната дисциплина „Лесоустройство и таксация” за нуждите на Института за гората – БАН.

4. Общо описание на представените материали (по вид, важност, място на публикуване, език, брой, съавтори)

Д-р Ферезлиев е съставил общ списък на статии в научни списания и сборници от национални и международни форуми, самостоятелни или в съавторство в сферата на лесознанието, горските дървесни ресурси, екологията и агролесовъдството, медийни публикации, както следва:

Публикации, свързани с получаване на ОНС „доктор” (извън конкурса) – сп. Наука за гората, Integral Protection of Forest Scientific – Technological Platform, Proceedings – Belgrade, Юбилейна научна конференция с международно участие „Човек и вселена”, СУБ, Смолян.

По група показатели „В” – Научни публикации в издания, реферирани и индикирани в световноизвестни бази данни с научна информация: 10 бр. списания – Silva Balcanica, Наука за гората, Annals of Forest Science, iForest, Ecologia Balkanica.

На български език – 5 статии: в съавторство с първи автор А. Ферезлиев – 4 бр., на английски език – 5 бр. – от тях с първи автор Ferezliev A. – 3 бр.

По брой съавтори – с един – 1 статия; с повече от двама – 9 статии.

По група показатели „Г”- Статии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация и разпределени в съответствие на протоколи за приноса – 7 бр. в сп.: Наука за гората, Folia oecologica, Ecologia Balkanica.

На български език - 4 статии, на английски – 3.

Самостоятелни – 2, първи автор – 1 и 4 бр. – в съавторство с един или двама.

По т. 8 – група „Г” –Статии и доклади, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове или разпределени на база протокол за приноси – 12 бр.

В сп.Наука за гората, 2012 година- 1 бр.

Публикувана глава от колективна монография в Springer Hardcover eBook, 2017 година- 1 бр.

В научни сборници от: Юбилейна национална научна конференция с международно участие „Традиции, посоки, предизвикателства”, Природни науки, СУБ – Смолян; Международна научна конференция „Екологизация”, Нов български университет – София; Сборник – публикации на Института за гората „145 г. БАН”; Научен сборник „Предизвикателства – природа, гора, общество” – София; Национална научна конференция „Образование и наука за лично и обществено развитие”, Природни науки и информатика – Смолян, Сборник доклади от Международна научна конференция „90 години Институт за гората, за обществото и природата” – София- 10 бр.

На български език – 10 бр. От всичките: 3 бр. – самостоятелни, първи автор – 4, в съавторство с двама и повече – 5 бр.

Извън конкурса са представени:

- Списък с изнесени 27 доклада, на различни национални или с международно участие, научни форуми;
- Представени постери – 6 бр.;
- Публикувани 10 научнопопулярни статии в средства за масова информация;
- 12 бр. абстракта от доклади и постери на наши и международни форуми.

5. Основни направления в изследователската работа на Ангел Ферезлиев и най-важни научни приноси

Горската таксация е наука, която изучава **закономерностите** в строежа, растежа и прираста на горските насаждения в зависимост от условията на месторастенето и проведените лесовъдски дейности за създаване на методи за материална оценка на горските дървесни ресурси.

Обекти на изследване в горската таксация са: отделното дърво, дървостоят - като едно цяло и елемент на горските насаждения, произведената продукция (дървесината) във вид на отделни сортименти.

Историята на дисциплината дава знания за миналото, разбиране на настоящето и предвиждане на бъдещето на горските ресурси.

По тази причина горската таксация (като наука) е **интердисциплинарна** – тясно свързана с лесовъдството, лесоустройството, дендрологията и систематиката на растенията, екологията, педологията, математическата статистика, фитопатологията.

Във връзка с така формулираната тематика на горската таксация, научните изследвания на д-р Ферезлиев са насочени към изучаване на развитието и състоянието на естествени и изкуствено създадени стопанисвани насаждения, както следва:

- Растеж и особености на структурата на дугласковите дървостои в Северозападни Родопи (Краището – Чепино);
- Закономерности в строежа по дебелина, височина и обем на култура от бяла мура на Витоша;
- Особености в растежа по височина и обем на дървостой, разстроен от смерч (ветрова инвазия) в Западни Родопи;
- Определяне на биометричните параметри и профилни характеристики на короните на зелената дугласка, обикновения и мизийския бук, на белия и черния бор и смесени борово-смърчови насаждения;
- Строеж по дебелина, височина и обем на белборови култури с помощта на приложен софтуер;
- Екологични изследвания на дървесните ресурси и оптимизиране стопанисването на горите;
- Потенциални възможности на количеството съхраняван въглерод на надземната биомаса и в почвата при земеползване;
- Оценка на внедряване на средностъбленото стопанство и икономическа ефективност от прилагането му у нас.

Научни новости в резултат на изследванията

- Методическа новост е съставянето на растежен модел за видовите числа и височини при дугласката в Северозападните Родопи;
- Прирастни коефициенти в млада и средна възраст на дугласката и нейната пълнодървесност в района на Чепино;
- Статистически изследвания на „плътността“ на разпределение на диаметрите на средновъзрастни дугласкови култури;
- Възрасти на количествена зрелост, пикова стабилност на средния прираст по дебелина и обем на дугласката;
- На базата на програмата Stand Visualization System (SVS) са получени профилни диаграми за пространствена структура на дърветата в процес на растеж и конкуренция за дугласката и мизийския бук;
- Публикувани са резултати с методически приносен характер, свързани с изравняване на корелационните връзки от различен характер, анализ и сравняване на статистически величини.

Научно-приложни постижения и внедрителска дейност

Установените закономерности в развитието на чисти и смесени дугласкови насаждения в района на „Чепино“ показват специфичен ход на растеж и значителни размери в средна възраст;

- Получени са количествени данни за прираста на културите от зелена дугласка и е установен максимума на текущия прираст по височина (Zтек по височина) между 15-20 г.;
- Средният прираст по височина (Zср. по височина) има най-високи стойности към 20 или 25-годишна възраст, а количествената зрелост на дугласката настъпва в диапазона 20-35 г. Това са нови факти, потвърждаващи предположението за висока продуктивност на интродуцирания вид в региона;
- Използването на височинни групи (I –V), обхващащи доминираната височина и индексите на температурно-влажностния режим (Iw и It) позволяват по-точно да се определи растежа на дугласковите култури в

изследвания район. Направен е изводът, че още не е настъпила най-високата продуктивност по обем (запас) на културите;

- Изследваната връзка между средната и доминиращата височина позволява да се изчисли доминиращата (господстваща) височина при съставяне на местна растежна таблица за дугласката, по бонитети;
- Биометричните параметри и профилни характеристики на дървесните корони в средновъзрастни дугласкови култури ще разширят знанията и ще подпомогнат методически и практически лесовъдските решения при стопанисване на такъв тип насаждения, растящи при по-голяма надморска височина;
- Разработената таблица за видовите числа на зелената дугласка в Западни Родопи е прието на ЕТИС на МЗХ – ИАГ и може да се прилага в горскостопанската практика;
- Методически обоснования растежен модел за съставяне на видовочислена таблица може да послужи за създаване на сбегова и обемна таблица за зелената дугласка в Северозападните Родопи и за допълване на нормативно-справочната база за този дървесен вид.

6. Участие в научни и приложни проекти

Участие в научни проекти (БАН – Институт за гората, секция „Горски ресурси“) – бюджетна субсидия

- Екологосъобразно ползване, оценка и управление на горските ресурси – 2009 – 2011 г.;
- Технологии и оценка на горските ресурси – 2012 – 2013 г.;
- Ресурсна оценка на гори и горски земи – 2014 – 2016 г.;
- Оценка и управление на горските територии – 2016 – 2018 г.;
- Структура и оценка на природни и изкуствено създадени дендроценози в Шуменското плоскогорие – ръководител: проф. Хр. Цаков, дсн.

Участие в международен научен или образователен проект

- Lifelong Learning Programme „Case Forest – pedagogies towards sustainable development“, Ръководител за България: проф. Никола Стоянов, ЛТУ, 2009 – 2010 EU.
- RTD Framework Programme: FP-1001-USEWOOD „Improving Data and information on the Potential Supply of Wood resources: A European Approach from Multisource Inventories“: проф. Никола Стоянов, 2010 – 2014, COST – EU.
- IZEBZO 142972/1, финансиран по Българо - Швейцарска програма „Изследвания“ (SNCF и MOMH) - Land-use and management impacts on carbon sequestration in mountain ecosystems, Ръководител: доц. д-р Миглена Жиянски, Институт за гората – БАН, 2013 -2016.
- Проект за международно сътрудничество между Българска академия на науките и Словашката академия на науките (ЕБР). Структура, здравен статус и възобновителна способност на дендроценози, разстроени от ветрова инвазия в Рило-Родопския масив, Витоша и Високите Татри, Ръководител: проф. Христо Цаков, дсн – 2015 – 2017 г.

Ръководство на национален научен или образователен проект

- Разработване на научно-приложна тема за приложение в практиката: Определяне на средните видови числа и съставяне на таблица на видовете числа за дугласката в Западни Родопи, Ръководител: гл. ас. д-р Ангел Ферезлиев, Институт за гората – БАН, 2009 – 2010 г.
- Растежни особености и насоки за стопанисване на дугласката (*Pseudotsuga menziesii* Mirb. Franco) в Западни Родопи. Бюджетна субсидия, Ръководител: гл. ас. д-р Ангел Ферезлиев, Институт за гората – БАН, 2007 – 2010 г.
- Растежни особености на зелената дугласка (*Pseudotsuga menziesii* Mirb. Franco), Бюджетна субсидия, Ръководител: гл. ас. д-р Ангел Ферезлиев, Институт за гората – БАН, 2010 – 2012 г.
- Растеж, строеж и продуктивност на дугласката в Северозападните Родопи. Бюджетна субсидия, Ръководител: гл. ас. д-р Ангел Ферезлиев, Институт за гората – БАН, 2012 – 2014 г.
- Растеж, строеж и продуктивност на изкуствени иглолистни екосистеми, създадени в Северозападните Родопи. Бюджетна субсидия, Ръководител: гл. ас. д-р Ангел Ферезлиев, Институт за гората – БАН, 2014 – 2016 г.

7. Забелязани цитирания на научните публикации на д-р Ферезлиев в специализираната литература

Приложена е представителна извадка от цитирани трудове и на дисертацията му в:

Journal of Forest Science, Journal of Agricultural Science and Technology, Annals of Forest Science, iForest, Italian Society of Silviculture and Forest Ecology, Agricultural and Food Science, Folia Oecologica, Наука за гората.

Proceedings: 90 Years Forest Research Institute, Сборник научни трудове на института за гората „145 години БАН“.

Издания – Авангард Прима – София.

По вид и специфика на публикуващите списания

Списания с IF – 7 бр.

8. Учебно-преподавателска дейност – консултант на докторанти и студенти

- Преподавателска дейност в Професионална гимназия по горско стопанство „Христо Ботев“, Велинград (днес **Национална гимназия**) за периода 1999 -2006 г. по основни дисциплини: Лесовъдство, Горска таксация с лесоустройство, Почвознание и борба с ерозията, Лесоползване, Механизация на горското стопанство, Горски строежи. Освен теоретична подготовка в областта на лесознанието натрупва практически и педагогически опит при обучението на бъдещите техник-лесовъди.
- С решение на НС на ИБЕИ е определен за втори научен консултант на редовен докторант Людмила Лозанова на тема: Ролята на подземната биомаса на дървесни растения за акумулация на въглерод в планински горски екосистеми – Протокол № 25 от 26.10.2016 г.
- Научен консултант на инж. Крум Каров на тема: Здравословно състояние и строеж на средновъзрастни култури от дугласка в района на ТП ДЛС Алабак за получаване на ОКС „магистър- инженер по горско стопанство“, ЛГУ – София, сл. бележка от 29.06.2017 г.
- Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ към Европейския социален фонд – Създаване на център за обучение на докторанти, пост-

докторанти и специализанти в областта на екологията и стопанисването на горите – проектно предложение – 09.06.2014 г.

- Подготовка на учебни материали и провеждане на специализирано обучение на членове на горскостопански кооперативи – 2018 г.

9. Оценка на личния принос и впечатления за кандидата

От гледна точка на етимологията латинската дума „*doceus*” (доцент) означава „обучаващ”, която се свързва също с термина „*habilis*” (годен).

Една древна мисъл гласи: „Който търси – намира”. Какво е търсил Ангел Ферезлиев за добиване на знания в областта на науките за гората? И какво е постигнал?

Образование – техник-лесовъд, инженер по горски стопанство, доктор по лесовъдство;

Практически опит – работа в държавно горско стопанство и практически занятия и стажове на учениците от професионалната гимназия по горско стопанство;

Научен сътрудник – в Института за гората – БАН.

Самостоятелни трудове и обществени изяви

Тема: Дендроекологичен анализ за състоянието на белия бор в района на УОГЛС ”Г.Ст. Аврамов”- Юндола и ГС „Велинград” – дипломна работа, ЛТУ

Тема: Растежни особености на зелената дугласка (*Pseudotsuga menziesii* Mirb. Franco) в Северозападни Родопи – дисертация за ОНС „доктор” – 10 публикации в лесовъдската книжнина

Автореферат за присъждане на ОНС „доктор”

Договор с ИАГ – Определяне на средните видови числа и съставяне на видовочислена таблица за дугласката – ръководител

Презентирал – 10 доклада на наши и в чужбина (Сърбия) научни форуми

Презентирал проект на кръгла маса „Ветровата инвазия в Родопите” – 13.05.2017 г. ДГС Селище

Абстракти и постери – на научни форуми

Рецензии – 5 – за научни списания

Научнопопулярни статии, свързани с научноизследователската работа на ОБИГ – Велинград и горското дело в Краището „Чепино”.

Показаните самостоятелни трудове, публични изяви са постигнати с много усилия, опит и интелект и обезпечени финансово с лични средства.

Опит за характеристика на кандидата

Познавам Ангел Ферезлиев от служебните ми контакти и работа с преподавателите от ТГС „Хр. Ботев” – Велинград. След посещение в Базата по иглолистни гори във Велинград през 2006 г. срещите ни зачестиха за решаване на натрупаните административни и правни проблеми. За кратко време той успя да реши въпроса със собствеността и финансовите неуредици с наемателите и административните служби в града. От 2007 г. прояви желание да се занимава с изследвания в областта на горските култури и решихме те да прераснат в дисертационна работа по новосъздадените дугласкови култури в горната част на средния планински пояс в Чепино. Благодарение на натрупания практически опит и интереса му към таксацията, той положи изпити и стана научен сътрудник при секция „Горски ресурси”.

Притежава умения за самостоятелна и екипна работа, има интерес към самообразование и оценка на това, което колегите са направили преди нас. Аз, Христо

Цаков, съм негов консултант и колега, като някои неточности и непълноти в съвместната ни работа се дължат на моето менторство. Искам да му задам един основен въпрос:

Въпреки икономическата конюнктура и проектното финансиране, ще продължи ли да се занимава с решаването на проблемите, свързани с изучаване на закономерностите в дървостойките, ще използва ли и доразвива класическите методи в горската таксация?

Желая му здраве и на хората около него!

10. Критични бележки и препоръки

Стильът, това е човека. Ученият, който вечно се съмнява в правотата на решенията си, достоверността на интернет културата, от егото на корифеите и колектива, е доста раним и самотен. Всяко мнение, обсъждане, преценка, мерило, е винаги и малко субективно.

Смятам че Ангел Ферезлиев натрупа опит, усвои академичното слово и стил. Понякога, в желанието си да изясни даден методичен подход, се опитва да навлезе в подробностите, да бъде разбран и правилно, като забравя професионалната подготовка, елитарността на аудиторията и читателя.

Вярно е, че писаното слово побеждава времето, но въпреки пазара и конкуренцията трябва да публикуваме според модерността на момента.

11. Заключение

Считам че представената за обсъждане продукция по обявения конкурс е тясно свързана с тематиката на научната дисциплина „Лесоустройство и таксация” и протичащите в горите процеси и особености в строежа, растежа и развитието на дървостойките в периода на пазарна икономика и климатични аномалии.

Д-р Ферезлиев доказва своята професионална лесовъдска подготовка, показва зрелост и отговорност за работа – самостоятелно и в екип, при изпълнение на административните си задължения и научноизследователски задачи.

Видовочислената таблица е приета от ЕТИС на ИАГ и за в бъдеще е добра основа за съставяне на местна нормативно-справочна база за дугласковите култури, растящи в Северозападните Родопи.

Предлагам гл. ас. д-р Ангел Атанасов Ферезлиев да бъде избран за „доцент” по научната дисциплина „Лесоустройство и таксация” за нуждите на Института за гората – БАН.

м. септември, 2019 г.
София

Рецензент:
/проф. Христо Цаков, дсн/